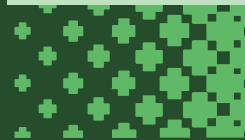

UMUMIY O‘RTA TA‘LIM

GEOGRAFIYA

o‘quv dasturi

9-SINF

Geografiya fanini o'qitishning asosiy maqsadi: o'quvchilarda hozirgi zamon talablari, ta'lim sohasidagi jahon andozalari va milliy rivojlanish manfaatlariga mos keladigan geografik madaniyatni, ya'ni geografik dunyoqarash, tafakkur va bilimlar, ularni hayotiy va kasbiy amaliyotda qo'llay olish ko'nikma va malakalarini (kompetentlikni) shakllantirish;

- o'quvchilarda Yer sayyorasi va uning hududiy qismlari haqida yaxlit bilimlarni shakllantirish, tabiiy, ijtimoiy-iqtisodiy hamda ekologik hodisa va jarayonlarni tushunish uchun ilmiy-metodologik zamin yaratish, tabiatdan oqilona foydalanish va uni muhofaza qilish borasida hayotiy ko'nikmalarini shakllantirish, ularni taxlil fikrlashga o'rgatish, olgan nazariy bilimlari asosida amaliy ko'nikmalarni shakllantirishga qaratilgan xalqaro baholash dasturi (PISA, TIMSS) talablariga mos keladigan topshiriqlar bilan ishlashini rivojlantirishdan iborat.

- Geografiya fanini o'qitishning asosiy vazifalari:** Yer sayyorasi va uning alohida hududlari, jumladan Vatanimiz O'zbekistonning tabiati, aholisi va xo'jaligi haqidagi tizimli bilimlarni hosil qilish;

- tabiiy va ijtimoiy-iqtisodiy jarayonlarni kuzatish va tahlil qilish ko'nikmalarini hosil qilish;

- jamiyat va tabiat o'rtasidagi o'zaro munosabatlarning mohiyati va xususiyatlari, sabab-oqibatlarini tushuntirish va yechish yo'llari to'g'risida tushuncha hosil qilish, yosh avlodning ekologik madaniyatini, milliy boyliklarga nisbatan ehtiyotkorlik va tejamkorlik munosabatini o'stirish;

- turli axborot manbalaridan foydalangan holda, tabiiy hamda ijtimoiy-iqtisodiy obyekt va hodisalarni tavsiflash, geografik xaritalar va statistik ma'lumotlar bilan ishlashning amaliy ko'nikma va malakalarini tarkib toptirish;

- o'quvchilarni o'lkashunoslik tamoyili asosida Vatanga muhabbat, milliy iftixor, fuqarolik mas'uliyati ruhida tarbiyalash;

- geografik bilimlar asosida o'quvchilarning mantiqiy fikrlash doirasini kengaytirish;

- joy nomlari va geografik atamalarni to'g'ri qo'llash ko'nikmalarini shakllantirish;

Hozirgi ishlab chiqarish, texnika va tabiatdan foydalanish jadal rivojlanayotgan, ijtimoiy-iqtisodiy, ekologik, demografik, geosiyosiy sharoit tadrijiy ravishda o'zgarib borayotgan vaqtda maktablarda geografiya fanini mazmun jihatdan yangicha o'qitishzamon talabidir.

Umumiy o'rta ta'lim maktablarda geografiya fanidan ta'lim berish, uning ilmfan taraqqiyotida, ishlab chiqarish va tabiatdan foydalanish sohalari, ijtimoiy-madaniy va kundalik hayotda tutgan o'rni bilan belgilanadi.

Xalqaro miqyosida o'quvchilarga ta'lim -tarbiya berishda umumta'lim fanlari bo'yicha fanlararo bog'lanish va amaliy yondashuvni kuchaytirishga qaratilgan. Geografiya o'quv fanini o'rganishning birinchi davri 1- va 2-sinflarda Yer, Quyosh, ob-havo, fasllar, Yer yuzasining tuzilishi, tabiatni muhofaza qilish, shahar, qishloq, ulardagi kishilar hayoti, mehnati haqida, 3-4 sinflarda tabiat hodisalari, mamlakatimiz tabiati haqida boshlang'ich ma'lumotlar beriladi. Fanni o'rganishning ikkinchi davri umumiy o'rta ta'lim maktablarining 5-sinfidan boshlanib, o'quvchilar umumiy o'rta ta'lim maktablarida fizika, biologiya, kimyo, matematika fanlarida o'rganiladigan mavzularga zamin yaratadi.

Dasturning yana bir jihati shundan iboratki, bunda o'quvchilarning bilim, ko'nikmalarini amaliyotda qo'llashga e'tibor qaratilgan.

9-sinf Geografiya (Jahon iqtisodiy va ijtimoiy geografiyasi) kursida o'quvchilarda tabiiy va ijtimoiy-iqtisodiy obyekt, jarayon va hodisalar, jahon va O'zbekistonning tabiiy sharoiti, aholisi va iqtisodiyoti, jamiyat va tabiatning o'zaro aloqadorligi, tabiiy resurslardan oqilona foydalanish, ishlab chiqarishni ratsional tashkil etish, global va regional muammolar haqida tushunchalarni shakllantirish, tahliliy fikrlashga o'rgatish, olgan nazariy bilimlarini amalda qo'llash ko'nikmalarini rivojlantirishdan iborat.

O'qituvchidarsini tashkil etishda o'qitish usulining turli (ma'ruza, og'zaki bayon qilish, amaliy topshiriq o'quv atlasini va xarita bilan ishlash va boshqa) shakllardan foydalanish mumkin. Darsni tashkil etishda dars berishning turli noan'anaviy usullaridan (bahs-munozara, bayon, boshqotirmalar) hamda o'quvchi shaxsiga yo'naltirilgan, ularni faollashtirish va jadallashtirishga asoslangan, muammoli ta'lim, loyihalash, interfaol, hamkorlikda ishlash, o'quv jarayonini samarali tashkil etish va boshqarishga asoslangan ta'lim texnologiyalaridan foydalanish tavsiya etiladi.

Axborot kommunikatsion texnologiyalar jadal rivojlanayotgan davrda o'qituvchi tomonidan dars jarayonida zamonaviy texnologiyalarda foydalanishi dars samaradorligining oshishiga va o'quvchilarning fanga bo'lgan qiziqishlarini yanada oshirishga xizmat qiladi.

Yuqoridagilarni inobatga olib, mazkur o'quv dasturida o'quvchilarni mantiqiy fikrlashini va amaliy ko'nikmalarini shakllantirishga qaratilgan xalqaro baholash dasturi (PISA, TIMSS) talablariga mos keladigan topshiriqlar bilan ishlashga mo'ljallangan **amaliy mashg'ulotlar**, o'quvchilarni mustaqil bajarishga va ijodiy fikrlashga undovchi **amaliy topshiriqlar** berilishi maqsadga muvofiq.

Amaliy mashg'ulot strukturasi mashg'ulotni bajarish tartibi va uni o'tkazish uchun zarur o'quv jihozlari nomlari keltiriladi. O'quvchi berilgan topshiriq asosida tabiiy hodisalarni, iqtisodiy va ijtimoiy jarayonlarni kuzatadi, aniqlaydi, tahlil qiladi va xulosa yozadi. Amaliy mashg'ulot darsi uchun alohida soat ajratiladi.

Amaliy topshiriq strukturasi o'z ichiga matn, xarita, rasm, grafik, diagramma yoki jadval orqali ifodalanadi. O'quvchi berilgan topshiriqlarni xarita, matn, rasm, diagramma, grafik, jadvaldan foydalanib bajaradilar. Amaliy topshiriqlar o'tilgan mavzular kesimida yoki fanlar aloqadorligini qamrab oluvchi topshiriqlar bo'lishi mumkin.

Ushbu o'quv dasturida boblar kesimida mavzularga ajratilgan umumiy soatlar hajmi keltirilgan bo'lib, ularning taqsimlanishi o'qituvchi tomonidan ijodiy yondoshgan holda amalga oshiriladi. Bunda, nazorat ishlari uchun alohida o'quv soatlari ajratilishi zarur. Jumladan, taqvim mavzuiy rejani tuzishda o'quv dasturida boblarga ajratilgan (mavzularga berilgan) umumiy soat hajmidan chiqmagan holda taqsimlanishi lozim.

Shuningdek, o'quvchilarning Davlat ta'lim standartini o'zlashtirish yuzasidan o'tkazilgan monitoring natijalariga ko'ra o'quvchilar bilimida aniqlangan bo'shliqlarni to'ldirish maqsadida mavzularga ajratilgan soat hajmini 15 % gacha o'zgartirish va metodik kengash yig'ilishida kelishilgan holda maktab pedagogika kengashida muhokama qilinib tasdiqlanishi maqsadga muvofiqdir.

3. O'QUV FAOLIYATI NATIJALARIGA QO'YILADIGAN TALABLAR

- **O'quvchilar o'quv faoliyati natijalariga qo'yiladigan talablar:**
- Dunyoning siyosiy xaritasi, uning tuzilishini tahlil qiladi;
- aholi dinamikasi va tarkibi, zamonaviy demografik jarayonlar, urbanizatsiya (shaharlashuv) va aholi migratsiyasining mohiyatini tahlil qiladi;
- dunyoning yirik mintaqa va davlatlariga iqtisodiy-geografik tavsif beradi;
- aholi va ishlab chiqarishning joylashuviga ta'sir etuvchi geografik omillarni tushunadi;
- davlatlarning resurslar bilan ta'minlanganligini berilgan ma'lumotlar asosida baholaydi;
- tabiiy resurslarning geografik tarqalish qonuniyatlarini izohlaydi;
- hozirgifan-texnika inqilobi ta'sirida jahon xo'jaligi qanday o'zgarganligini ma'lumotlar asosida izohlay oladi;
- ekologik muammolar va ularning kelib chiqish sabablarini biladi.

I BO'LIM. JAHONNING UMUMIY TAVSIFI

I bob. JAHONNING SIYOSIY XARITASI

(3 soat)

Jahonning siyosiy xaritasi.

Jahon siyosiy xaritasi tushunchasi. Hozirgi vaqtdagi jahon siyosiy xaritasidagi davlatlar soni, ularning maydoni bo'yicha eng yirik va eng kichiklari. Davlatlarning geografik o'rni jihatidan tasniflanishi – orol, yarimorol, dengizbo'yi, ichki kontinental mamlakatlar. Jahon siyosiy xaritasidan oxirgi 25-30 yildagi o'zgarishlar - Sobiq Ittifoq va Yugoslaviyaning parchalanishi, Chexoslovakiyaning bo'linishi, Germaniyaning birlashishi, Eritreya, Sharqiy Timor, Janubiy Sudanning mustaqillikka erishishi.

Jahon mamlakatlarning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanganligi bo'yicha tasnifi.

Mamlakatlarning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishi jihatidan tasniflash mezonlari. Rivojlangan va rivojlanayotgan davlatlar, ularning asosiy guruhlari. O'tish iqtisodiyotidagi davlatlar.

Mamlakatlarning boshqaruv shakli va davlat tuzilishi.

Respublika va monarxiya davlatlari, ularning tiplari. Unitar va federativ davlatlar.

II bob. JAHON TABIIY RESURLARI

(5 soat)

Dunyoning tabiiy resurslari.

Tabiiy resurslar tushunchasi va ularning tasniflanishi. Tabiiy resurslarning hududiy birikmasi. Tabiiy resurslar bilan ta'minlanganlik tushunchasi. Jahon mamlakatlarining tabiiy resurslar bilan ta'minlanganlik darajasi jihatidan guruhlashtirilishi.

Mineral resurslar geografiyasi.

Dunyoning yirik yoqilg'i havzalari. Qora va rangli metallar eng ko'p tarqalgan hududlar. Noruda foydali qazilmalar eng ko'p tarqalgan hududlar. Asosiy foydali qazilmalar (neft, tabiiy gaz, ko'mir, temir ruda)ning eng katta zaxiralariga ega bo'lgan davlatlar.

Tugamaydigan va tiklanadigan tabiiy resurslar geografiyasi.

Agroiqlim, yer, suv, oʻrmon, biologik, geotermal resurslarning geografiyasi.

Zamonaviy ekologik muammolar.

Ekologik muammo tushunchasi. Ekologik muammolarning 3 pogʻonasi: global, mintaqaviy va mahalliy. Eng dolzarb global ekologik muammolar: “issiqxona effekti”, ozon “tuynuklari”, choʻllanish, oʻrmonsizlanish, ichimlik suvi tanqisligi, bioxilma-xillikni saqlash. Ekologik siyosat.

III bob. JAHON AHOLISI (5 soat)

Jahon aholisining soni, oʻsishi va joylashuvi.

Jahon aholisining soni va oʻsishi. Demografik “portlash”vauningsabablari. Aholi koʻpayishining turlari. Jahon aholisi joylashuvining asosiy omil va xususiyatlari. Aholi eng zich va eng siyrak joylashgan hududlar. Insoniyat tomonidan yangi hududlarni oʻzlashtirish. Materik va qitʼalarning aholisi soni. Aholisi eng koʻp davlatlar.

Jahon aholisining jinsiy, yosh, irqiy tarkibi.

Jahon aholisining jinsiy tarkibi. Jahon aholisining yosh boʻyicha tarkibi. Yosh-jins piramidalari. Jahon aholisining irqiy tarkibi. Asosiy va aralash irqilar.

Dunyo aholisining etnik va diniytarkibi.

Til oilalari va guruhlari, ularning geografiyasi. Jahondagi eng yirik til oilalari, guruhlari va millatlar. Jahondagi yirik dinlar va ularning geografiyasi.

Jahon mamlakatlarning urbanizatsiyasi.

Dunyoda shahar aholisining oʻsishi. Urbanizatsiya koʻrsatkichi, unga koʻra mamlakatlarning 3 toifaga boʻlinishi. Urbanizatsiya darajasiga taʼsir etuvchi omillar. Aglomeratsiya va megalopolislar.

Amaliy mashgʻulot.

Aholi koʻpayishi, zichligi va tarkibi, mamlakatlarning urbanizatsiya darajasiga oid masalalarni yechish.

IV bob. JAHON XOʻJALIGI (12 soat)

Jahon xoʻjaligi va xalqaro mehnat taqsimoti.

Jahon xo'jaligi tushunchasi. Xalqaro mehnat taqsimoti haqida tushuncha. Xalqaro ixtisoslashuv va uning omillari. Jahon iqtisodiyoti sektorlar tarkibi, uning rivojlangan va rivojlanayotgan davlatlardagi farqlanishi.

Jahon iqtisodiyoti markazlari va xalqaro integratsiya jarayonlari.

Jahon xo'jaligining geografik "modeli"ning ko'p markazlilik xususiyati. Hozirgi zamonda tez o'sib borayotgan mintaqalar va iqtisodiy markazlar. Xalqaro va regional iqtisodiy integratsiya jarayonlari. Transmilliy korporatsiyalar.

Fan-texnika inqilobi va ishlab chiqarishning rivojlanishiga innovatsion texnologiyalarning ta'siri.

Fan-texnika inqilobi haqida tushuncha, uning asosiy xususiyatlari. Ishlab chiqarish taraqqiyotining asosiy yo'nalishlari: elektronlashtirish, kompleks avtomatlashtirish, energetika xo'jaligini qayta qurish, yangi materiallar ishlab chiqarish, biotexnologiya, koinotni o'zlashtirish, nanotexnologiyalar.

Jahon energetikasi geografiyasi.

Jahon yoqilg'i-energetika balansi. Jahon neft-gaz sanoatining asosiy hududlari. Neft va gazni qazib oladigan va eksport qiladigan asosiy davlatlar. Neft ishlab chiqaruvchi mamlakatlar ittifoqi – OPEK. Jahon ko'mir sanoati. Ko'mir qazib oladigan yirik davlatlar. Elektroenergetika va uning asosiy tarmoqlari: issiqlik energetikasi, gidroenergetika, atom energetikasi, noan'anaviy energiya resurslari (geotermal, shamol, to'lqin, quyosh, qalqish energetikasi).

Jahon metallurgiya va kimyo sanoati geografiyasi.

Metallurgiya sanoati: qora metallurgiya. Joylanish turlari: toshko'mir havzalari, temir ma'dani havzalari, kokslanadigan ko'mir va temir ma'dani keltirishga, iste'molchiga tayanish. Qora metallurgiya rivojlangan davlatlar. Rangli metallurgiya. Rivojlanayotgan mamlakatlarda metallurgiya sanoatining rivojlanishi. Kimyo sanoati: to'rt eng asosiy hudud: Sharqiy Osiyo, AQSH, G'arbiy Yevropa, MDH mamlakatlari. Rivojlangan va rivojlanayotgan mamlakatlarda kimyo sanoatining shakllanishi va rivojlanishidagi asosiy xususiyatlari. Metallurgiya va kimyo sanoatining ekologik omillar ta'sirida rivojlanayotgan mamlakatlarga ko'chib o'tishi.

Jahon mashinasozlik va yengil sanoati geografiyasi.

Mashinasozlik. Uning 4 eng asosiy hududi: a) Sharqiy va Janubiy-sharqiy Osiyo; b) G'arbiy Yevropa; v) Shimoliy Amerika; g) MDH mamlakatlari. Osiyo va Lotin Amerikasida mashinasozlikning yuksalib borishi. Yengil sanoat rivojlangan dunyo regionlari. Rivojlangan va rivojlanayotgan mamlakatlarda

yengil sanoatining rivojlanishidagi o'zgarishlari.

Jahon dehqonchiligi geografiyasi.

Iqtisodiy jihatdan turlicha rivojlangan davlatlarda qishloq xo'jaligining o'ziga xos rivojlanishi. Tovar va iste'mol qishloq xo'jaligi. Tabiiy sharoit va resurslarning qishloq xo'jaligiga ta'siri. Don ekinlari. Moyli ekinlar, ildizmevali ekinlar. Shakar, quvvat beruvchi, tolali o'simliklar.

Jahon chorvachiligi va baliqchiligi geografiyasi.

Chorvachilik, uning asosiy tarmoqlari: qoramolchilik, cho'chqachilik, qo'ychilik. Jahon bo'yicha go'sht, sut va junni ishlab chiqarish. Ayrim mintaqalarning o'ziga xos chorvachilik tarmoqlari. Baliqchilik.

Jahon transporti geografiyasi.

Jahon transport tizimidagi geografik tafovutlar. Mamlakatlarning ikki guruhi: iqtisodiy rivojlangan mamlakatlar va rivojlanayotgan mamlakatlar transporti. Avtomobil va temir yo'llarning uzunligi va zichligi. Temir yo'l uzunligiga ko'ra yetakchi davlatlar. Suv transporti: dengiz transporti, dengiz savdo floti. Jahon portlari. Dengiz kanallari, bo'g'izlari. Ichki suv transporti. Havo transporti.

Xalqaro iqtisodiy aloqalar geografiyasi.

Xalqaro savdo. Tovarlar tarkibi. Jahon savdosining geografik taqsimlanishidagi notekislik. Savdo balansi (muvozanati). Xalqaro ishlab chiqarish hamkorligi. Xalqaro turizm.

II BO'LIM. JAHONNING REGIONAL TAVSIFI

V bob. YEVROPA MAMLAKATLARI (10 soat)

Yevropaning geografik o'rni, chegaralari va siyosiy xaritasi.

Hududi, chegaralari, geografik o'rni. Siyosiy xaritasi va undagi so'nggi o'zgarishlar. Davlatlarning boshqaruv shakli va siyosiy-ma'muriy tuzilishi.

Yevropaning tabiiy sharoiti va resurslari, aholisi.

Yevropa tabiiy sharoiti. Yoqilg'i, mineral, agroiqlim, suv, o'rmon resurslari. Aholisi va uning asosiy ko'rsatkichlari. Urbanizatsiya darajasi va shaharlari.

Yevropa mamlakatlarining iqtisodiyoti.

Xo'jaligining umumiy ta'rifi, integratsion jarayonlar. Yevropa Ittifoqi.

Sanoatning asosiy tarmoqlari: yoqilg'i-energetika, metallurgiya, mashinasozlik, kimyo, o'rmon, yengil sanoat. Qishloq xo'jaligi. Baliqchilik. Turizm.

Germaniya Federativ Respublikasi.

Hududi, chegaralari, geografik o'rni, tabiiy sharoiti va resurslari, aholisi. Xo'jaligi. Ichki tafovutlari.

Buyuk Britaniya va Shimoliy Irlandiya Birlashgan Qirolligi.

Hududi, chegaralari, geografik o'rni, tabiiy sharoiti va resurslari, aholisi. Xo'jaligi. Ichki tafovutlari.

Fransiya Respublikasi

Hududi, chegaralari, geografik o'rni, tabiiy sharoiti va resurslari, aholisi. Xo'jaligi. Ichki tafovutlari.

Italiya Respublikasi

Hududi, chegaralari, geografik o'rni, tabiiy sharoiti va resurslari, aholisi. Xo'jaligi. Ichki tafovutlari.

Rossiya Federatsiyasi.

Hududi, chegaralari, geografik o'rni, tabiiy sharoiti va resurslari, aholisi.

Rossiya Federatsiyasi xo'jaligi.

Xo'jaligi, sanoati, qishloq xo'jaligi, transporti, tashqi iqtisodiy aloqalari, ichki tafovutlar.

VI bob. OSIYO MAMLAKATLARI (18 soat)

Osiyo qit'asining geografik o'rni, chegaralari va siyosiy xaritasi.

Geografik o'rni, hududi, chegaralari. Siyosiy xaritasi, undagi so'nggi o'zgarishlar. Davlatlarning boshqaruv shakli va siyosiy-ma'muriy tuzilishi.

Osiyo mamlakatlari tabiiy resurslari va aholisi.

Osiyo yoqilg'i, mineral, agroiqlim, suv, o'rmon resurslari. Osiyo aholisining soni, o'sishi, joylashuvi, tarkibi, urbanizatsiyasi.

Osiyo mamlakatlarining iqtisodiy rivojlanganligi.

Osiyo mamlakatlarining ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishi va jahon iqtisodiyotidagi o'rni jihatidan guruhlashtirish.

Qozog'iston Respublikasi.

Qozog'istonning hududi, chegaralari, tabiiy sharoiti va resurslari, aholisi. Milliy iqtisodiyoti va uning tayanch tarmoqlariga umumiy tavsif. Tashqi iqtisodiy aloqalar. O'zbekiston bilan hamkorligi.

Qirg'iziston Respublikasi.

Qirg'izistonning hududi, chegaralari, tabiiy sharoiti va resurslari, aholisi. Milliy iqtisodiyoti va uning tayanch tarmoqlariga umumiy tavsif. Tashqi iqtisodiy aloqalar. O'zbekiston bilan hamkorligi.

Turkmaniston Respublikasi.

Turkmanistonning hududi, chegaralari, tabiiy sharoiti va resurslari, aholisi. Milliy iqtisodiyoti va uning tayanch tarmoqlariga umumiy tavsif. Tashqi iqtisodiy aloqalar. O'zbekiston bilan hamkorligi.

Tojikiston Respublikasi.

Tojikistonning hududi, chegaralari, tabiiy sharoiti va resurslari, aholisi. Milliy iqtisodiyoti va uning tayanch tarmoqlariga umumiy tavsif. Tashqi iqtisodiy aloqalar. O'zbekiston bilan hamkorligi.

Amaliy mashg'ulot.

Markaziy Osiyo davlatlarining qiyosiy-geografik tavsifi.

Turkiya Respublikasi.

Hududi, tabiiy sharoiti va resurslariga xo'jalik jihatdan tavsif. Aholisi, xo'jaligi. Tashqi iqtisodiy aloqalari.

Eron, Afg'oniston, Pokiston Islom respublikalari.

Hududi, tabiiy sharoiti va resurslariga xo'jalik jihatdan tavsif. Aholisi, xo'jaligi. Tashqi iqtisodiy aloqalari.

Xitoy Xalq Respublikasi.

Maydoni, chegaralari, geografik o'rni. Tabiiy sharoiti va resurslari, aholisi, demografik siyosati.

Xitoy iqtisodiyoti va iqtisodiy rayonlari.

Xo'jaligi, sanoati va qishloq xo'jaligining asosiy tarmoqlari. Iqtisodiy zonalari (sharqiy, markaziy, g'arbiy).

Koreya Respublikasi.

Maydoni, chegaralari, geografik o'rni. Tabiiy sharoiti va resurslari. Aholisi va uning ko'rsatkichlari. Xo'jaligi. Sanoatining asosiy tarmoqlari. Qishloq

xo'jaligi. Transporti.

Yaponiya.

Maydoni, chegaralari, geografik o'рни. Tabiiy sharoiti va resurslari. Aholisi va uning ko'rsatkichlari. Xo'jaligi. Sanoatining asosiy tarmoqlari. Qishloq xo'jaligi. Transporti. Iqtisodiyotidagi ichki tafovutlari.

Hindiston Respublikasi.

Maydoni, chegaralari, geografik o'рни. Tabiiy sharoiti va resurslari. Aholisi. Xo'jaligi, sanoati, qishloq xo'jaligi, transporti, iqtisodiyotidagi ichki tafovutlari.

Fors qo'ltig'i Arab davlatlari.

Hududi, chegaralari, geografik o'рни. Siyosiy tuzumining o'ziga xosligi. Tabiiy sharoiti va resurslari. Yoqilg'i-energetika resurslari va ularning mintaqa davlatlari xo'jaligi rivojlanishidagi ahamiyati. Aholisi. Sanoati va qishloq xo'jaligining xalqaro ixtisoslashgan tarmoqlari.

Indoneziya, Malayziya, Singapur davlatlari.

Hududi, chegaralari, geografik o'рни. Davlat tuzumi. Tabiiy sharoiti va tabiiy resurslari. Aholisi. Xo'jaligining xalqaro ixtisoslashgan sohalari.

VII bob. AFRIKA, AVSTRALIYA VA OKEANIYA, AMERIKA MAMLAKATLARI (13 soat)

Afrika qit'asining geografik o'рни va siyosiy xaritasi. Maydoni, chegaralari, geografik o'рни. Siyosiy xaritasi shakllanishining o'ziga xos xususiyatlari. Afrikaning hozirgi siyosiy xaritasi. Tabiiy sharoitining o'ziga xos xususiyatlari, tabiiy boyliklari: mineral, yer, suv, biologik, rekreatsiya.

Afrika mamlakatlari aholisi va iqtisodiyoti.

Afrika aholisining soni, o'sishi, joylanishi, tarkibi. Urbanizatsiya darajasi va shaharlari. Afrikaning dunyo xo'jaligida tutgan o'рни. Afrika mamlakatlarida ishlab chiqarishning ixtisoslashuvi va joylashuvining o'ziga xosligi. Afrika mamlakatlarining ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanganligi jihatidan 3 ta iqtisodiy mintaqaga bo'linishi: JAR, O'rta dengizbo'yi mamlakatlar va Tropik Afrika.

Janubiy Afrika Respublikasi.

Geografik o'рни. Davlat tuzumi. Tabiiy sharoiti va resurslari. Aholisi. Xo'jaligining xalqaro ixtisoslashgan sohalari. Ichki tafovutlar.

Nigeriya Federativ Respublikasi.

Geografik o'рни. Davlat tuzumi. Tabiiy sharoiti va resurslari. Aholisi. Xo'jaligining xalqaro ixtisoslashgan sohalari. Ichki tafovutlar.

Misr Arab Respublikasi.

Geografik o'рни. Davlat tuzumi. Tabiiy sharoiti va resurslari. Aholisi. Xo'jaligining xalqaro ixtisoslashgan sohalari. Ichki tafovutlar.

Avstraliya Ittifoqi.

Avstraliya Ittifoqi. Hududi, chegaralari, geografik o'рни. Siyosiy tizimi. Tabiiy sharoiti va tabiiy boyliklari. Aholisi. Iqtisodiy rivojlanishi. Sanoati. Qishloq xo'jaligi. Ichki tafovutlar.

Amerikaning siyosiy xaritasi.

Amerika qit'asining geografik o'рни va hududi. Shimoliy va Janubiy Amerika materiklari, atrofidagi orollari. Siyosiy xaritasi va uning shakllanish tarixi. Shimoliy va Lotin Amerika mintaqalari, ularning xususiyatlari.

Amerika Qo'shma Shtatlari.

Maydoni, chegaralari, geografik joylanishining o'ziga xos xususiyatlari. Tabiiy sharoiti va resurslari. Urbanizatsiya darajasi, shaharlari.

Amerika Qo'shma Shtatlari xo'jaligi va iqtisodiy rayonlari.

Sanoatining asosiy tarmoqlari. Qishloq xo'jaligi. Transporti va transport magistrallari. Amerika Qo'shma Shtatlari regionlari.

Kanada.

Maydoni, chegaralari, geografik joylanishi. Tabiiy sharoiti va resurslari. Aholisi joylanishidagi tafovutlar. Sanoati va qishloq xo'jaligi. Ichki tafovutlar

Braziliya. Maydoni, chegaralari, geografik joylanishi. Tabiiy sharoiti va resurslari. Aholisi joylanishidagi tafovutlar. Sanoati va qishloq xo'jaligi. Ichki tafovutlar.

Umumlashtiruvchi takrorlash.

Mavzularni o'rganish uchun - 49 soat

Amaliy mashg'ulot uchun - 2 soat

Nazorat ishi uchun – 8 soat

Takrorlash uchun - 1 soat

O'quv resurslarni tijorat maqsadida ko'paytirish taqiqlanadi!